

MATERIAALRUBRIEK

OVERZICHT VAN MATERIALEN BRUIKBAAR BIJ BEHANDELING VAN SPRAAK BIJ KINDEREN

Samenstelling: Ingrid Herreman

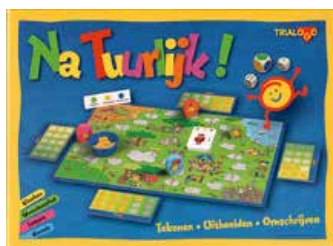
Dit overzicht heeft geheel niet de bedoeling volledig te zijn. Het is een oplistings van enkele therapiematerialen die heel goed inzetbaar zijn bij spraakklanktraining bij kinderen, zowel bij fonetische als bij fonologische problemen en zelfs bij spraakontwikkelingsdyspraxie.

MATERIALEN SPECIFIEK VOOR SPRAAKKLANKTRAINING BEDOELD EN ZEER GOED BEVONDEN

NATUURLIJK BASISPEL

28,95 euro en per kaartenset 6,95 euro

www.2dubbel.nl en www.k2-publisher.nl

Dit spel staat bij ons bovenaan in het lijstje gezien de zeer goede prijs/ kwaliteitsverhouding, de gemakkelijke en motiverende spelvorm.

Het basisspel dient aangevuld te worden met een kaartenset. Het bestaat uit een spelbord, grappig voorgestelde beloningsmunten, vier pionnen (Trolli's), een dobbelsteen tot 6, een dobbelsteen tot 3 en een kleuren-dobbelsteen. Het spelbord is dubbelzijdig bruikbaar. Eén zijde is kleurrijk en met veel afbeeldingen bedrukt. Voor kinderen die gemakkelijk visueel afgeleid worden, kan het vereenvoudigde spelbord aan de keerzijde gebruikt worden. Wanneer jouw pion op een vraagteken komt, mag je een kaart nemen die je moet benoemen. Als beloning hiervoor mag je een muntje op je kaart leggen. Wie als eerste zijn kaart vol heeft, is de winnaar! Spelvarianties met tekenen, uitbeelden en omschrijven van de woorden worden ook voorzien.

Voor spraakklanktraining kan men kiezen uit zes verschillende kaartensets van volgende spraakklanken: l, r en s (initiaal, mediaal en finaal), sp- st- sch- (initiaal), k-finaal en k-initiaal. In iedere set zitten 32 stevige kaarten met een duidelijke en leuke, gekleurde afbeelding. Met deze kaarten kan in combinatie met of zonder het spelbord spelenderwijs spraak worden geoefend bij kleuters en lagere schoolkinderen. Het is een meerwaarde dat steeds onder de afbeelding het desbetreffende woord geschreven staat, waar de aandacht kan op getrokken worden. Indien wenselijk, kan het geschreven woord eerst bedekt worden. De woorden variëren in moeilijkheidsgraad, gaande van 1-lettergrepige tot 3-lettergrepige woorden, wat veel mogelijkheden biedt. Afhankelijk van het niveau van het kind kunnen de woorden vooraf gesorteerd worden. De kaartensets kunnen ook door elkaar worden gebruikt. Zo kan men bijvoorbeeld enkele kaarten met 3-lettergrepige woorden bundelen om op de uitspraak van lange woorden te oefenen. Uiteraard kunnen deze kaarten ook gebruikt worden bij het oefenen op auditieve analyse en synthese, op snel benoemen, op zinsvorming enz. Er zijn ook kaartensets voorhanden voor woordenschatuitbreiding, maar daar deze nog niet vertaald zijn, staat onderaan het Duitse woord.

TOVERWOORDEN EN HEKSENSPREUKEN

Basispakket 76,90 euro incl. kaartensets k, l, r en s

Kaarten klank v/f en g 14,60 euro per set

www.k2-publisher.nl

Deze speldoos is gedeeltelijk vergelijkbaar met NaTuurlijk. Het spel ziet er uit als een gezelschapsspel en bestaat uit een zeer aantrekkelijk spelbord te gebruiken met een kaartenset, pionnen, dobbelsteen en jetons. In een korte handleiding worden vier mogelijke spellen beschreven waarmee men de klank kan oefenen op klank-, lettergreep-, woord- en zinsniveau. Het centrale thema is de heks die in haar keuken heksensoep bereidt, wat tot de fantasie van groot en klein spreekt en wat motiverend werkt. De tekeningen op de woordkaarten zijn in de 'heksenstijl' getekend wat voor sommige kinderen minder goed herkenbaar is. Deze tekenstijl maakt wel dat de kaarten ook bij oudere kinderen gebruikt kunnen wor-

VERSCHILLENDE PROGRAMMA'S VAN LOGO-ART

Samengesteld door drie Nederlandse logopedisten, zijn zeer goed bruikbaar bij spraakklanktraining.

www.logo-art.com en www.baert.com

In een stevige ringmap zit duurzaam materiaal wat een hele loopbaan bruikbaar blijft. De typische lijntekeningen van de hand van collega, Diana Baarda, zijn zeer duidelijk. Kopiëren voor eigen gebruik is goed mogelijk. Als men kopies op dikker papier maakt en deze verknipt, kan men er motiverende kaartspellen van maken, zoals memory, lotto, bordspel. Het is jammer dat dit materiaal nog niet digitaal beschikbaar is, daar dit meer mogelijkheden zou bieden en gebruiksvriendelijker zou zijn.

den. Voor 'articulatietraining' zijn het soms minder voor de hand liggende woorden omdat het woorden uit de heksenfeer zijn. We vinden het zeer goed en verduidelijkend voor spraakklanktraining dat bovenaan steeds het woord geschreven staat. Per set komt de oefenklank naast in de drie posities van het woord ook in clusters voor.

De grootste troef van dit pakket vinden we dat deze kaartensets naast 32 woordkaartjes ook uit 20 opdrachtkaartjes bestaan die los van de woordkaartjes gebruikt kunnen worden. Hiermee kan het fonologisch bewustzijn op een speelse, gevarieerde manier gestimuleerd worden: uit vier lange woorden moet men die halen waar de oefenklank in voorkomt, nazeggen van een zin met enkele moeilijke woorden met de oefenklank, twee dingen zoeken in de kamer met de oefenklank, drie zinnen met een eindrijm afmaken, korte rijmpjes of een aftelrijmpje nazeggen, enz. Dit blijken zeer zinvolle oefeningen te zijn voor kinderen met spraak- of taalproblemen. Deze opdrachtkaarten kunnen ook ingezet worden om de spraakklank te automatiseren.

LOGO-ART BASISPROGRAMMA

199 euro

Spraak

Het Basisprogramma bestaat uit twee mappen met per spraakklank, initiaal, mediaal en finaal, een heel aantal woorden die met een tekening voorgesteld worden. Kopiëren, knippen en plakken is vaak nodig om de juiste oefenwoorden te selecteren en zeker ook omdat er een aantal moeilijke woorden tussen staan. Dit is omslachtig daar het niet digitaal beschikbaar is. Voor de tekeningen zitten er per spraakklank voorbereidende oefeningen in in de vorm van eenvoudige korte uitingen bij een grote tekening. Dit werkt motiverend en het lukt vaak om de spraakklank hiermee uit te lokken en verder te stimuleren.

LOGO-ART VERZAMELPLATEN

95 euro

Verzamelplaten bestaat uit 134 situatieprenten. Per prent komt één klank of medeklinkerverbinding aan bod. Je kan oefenen op zowel spraak als op fonologisch bewustzijn door te zoeken welke woorden voorgesteld werden die met die klank beginnen. Bij iedere prent staat een woordenlijst en een rijmpje met de desbetreffende woorden. Dit laatste heeft een hoge moeilijkheidsgraad.

LOGO-ART INTENSIEF

99 euro

Intensief bestaat uit een 300-tal tekeningen met op de linkerpagina korte bijhorende oefenteksten op drie niveaus: van eenvoudige herhalende woorden naar complexere zinnen rond de doelklank. Deze map is bedoeld voor het automatiseren van de oefenklanken en voor pittige articulatie. Ze kan ook goed gebruikt worden om motorisch te oefenen bij moeilijkheden met lange woorden en bij SOD.

LOGO-ART LANGE WOORDEN

109 euro

LOGO-ART LANGE WOORDEN COMPLEET

119 euro, in combinatie met het Woordspeelplankje

De ringmap Lange Woorden is uniek en zeer waardevol oefenmateriaal. Er bestaat geen enkel ander programma dat zo'n uitgebreide verzameling met lijntekeningen van lange woorden heeft. Het is zeer handig dat deze woorden zo duidelijk gegroepeerd werden per lengte, per voorvoegsel be-, ver- en ge-, wat dankbaar oefenmateriaal oplevert, zeker daar veel kinderen problemen hebben met de uitspraak van lange woorden. Op de voorzijde van de pagina staat het woord steeds onder de tekening wat een extra hulp kan zijn bij spraakklanktraining. Op de achterzijde worden dezelfde tekeningen hernomen, zonder woord wat een ander oefenniveau en andere mogelijkheden biedt, o.a. ook voor training van woordvinding, spelling. Het Woordspeelplankje kan goed in combinatie met deze map worden gebruikt en ook los hiervan om woorden te verduidelijken, te splitsen, het fonologisch bewustzijn te oefenen enz.

METAPHONBOX

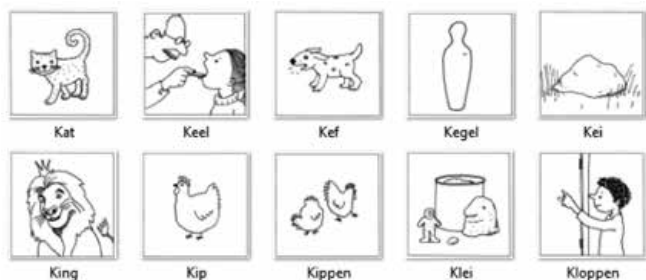
J. Howell & E. Dean, vertaald door Wil Leijdekker

704,89 euro excl BTW

www.Pearsonclinical.be

Naast testmateriaal bevat de Metaphonbox therapiemateriaal: een CD-rom met een uitgebreide verzameling van 729 duidelijke lijntekeningen van zelfstandige naamwoorden en werkwoorden die alfabetisch gerangschikt zijn. Het is een schat aan eenvoudige woorden die bij verschillende methodes gebruikt kunnen worden.

De CD-rom bevat ook 29 referentieplaatjes, nodig bij metaphontherapie en 10 sjablonen waar de prentjes kunnen ingevoegd worden. Het is een groot voordeel dat alles digitaal is. Zo kan je per kind specifiek geschikte oefenwoorden uitzoeken met voor de rest gekende klanken. We raden aan om sjablonen te kiezen waar je het woord in script onder de afbeelding kan schrijven, wat een extra visuele ondersteuning biedt, ook belangrijk voor de beginnende geletterdheid. Het nadeel is echter wel dat er geen onmiddellijk bruikbaar materiaal bijgeleverd wordt en dat je het dus nog helemaal moet uitwerken. De handleiding is zeer praktisch voor metaphontherapie met lijsten minimale woordparen (gesorteerd op begin- en eindklank), theoretische en praktische informatie over fonologische stoornissen en de behandeling ervan.

PICTO SELECTOR

www.pictoselector.eu en info op www.modemadvies.be

Op deze site vind je gratis pictosoftware: databanken met meer dan 28 000 picto's/prentjes en sjablonen. Op internet vind je nog andere gratis of goedkope databanken met waardevol prentenmateriaal.

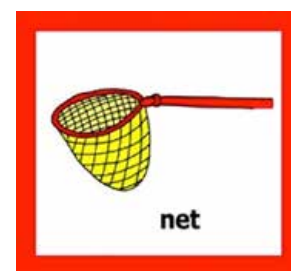
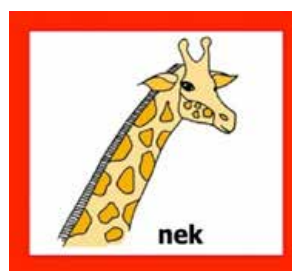
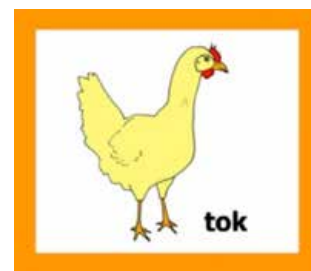
MPS – MINIMALE PAREN SPELLEN

188 euro

www.logopediemateriaal.nl en www.k2-publisher.nl

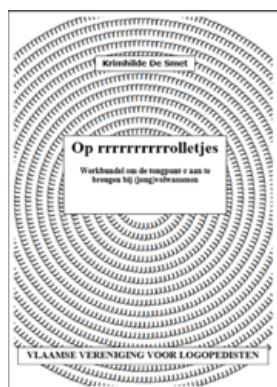
Deze werden in het novembernummer van Logopedie van 2008 besproken. 36 minimale paren gegroepeerd volgens zeven veel voorkomende fonologische processen worden duidelijk in kleur afgebeeld op stevige kartonnen kaartjes. Deze zijn onmiddellijk bruikbaar in verschillende spelletjes, met bijgeleverde spelborden en handleiding. Ieder paar komt zes keer voor in de koffer. Dit materiaal werd door de Nederlandse logopedist, Willy Dijkstra-Buitendijk, uitgewerkt om de meest voorkomende fonologische processen te behandelen volgens Metaphon, maar het kan ook goed gebruikt worden bij andere methodes.

Hieronder bespreken we twee bundels om de tongpunt-ruit te lokken en in te oefenen, samengesteld door Vlaamse collega's. Beide bundels bieden veel oefenreeksen, -woorden en -zinnen en zetten een 8-tal verschillende mogelijke uitlokkingsmethodes, duidelijk uitgelegd, op een rijtje voor deze moeilijke spraakklank. Van klankniveau tot spontaan spreken wordt oefenmateriaal aangeboden. We vinden dit zeer waardevol omdat het een steun en ideeën biedt aan logopedisten in dit vaak moeilijk en lang trainingsproces. We schrikken ervan dat beide bundels na identificatieoefeningen starten met veel niet-spraakgerelateerde tongoefeningen. Het is belangrijk om het nut van deze soort van vooroefeningen kritisch in vraag te blijven stellen en er zeker niet te lang op te oefenen. Veel wetenschappelijke studies geven al een 10-tal jaar aan dat enkel spraakgerelateerde vaardigheidsoefeningen effect hebben i.f.v. spraakklanktraining. Het is goed dat in beide bundels hiernaast de belangrijke tongklakoefening en spraakgerelateerde tongoefening nanana, lalala, tatata en dadada naast vele pittigheids-oefeningen worden meegegeven.

OP RRRRRRRRRROLLETJES: WERKBUNDEL OM DE TONGPUNT-R AAN TE BRENGEN BIJ (JONG)VOLWASSENEN

Digitale VVL-uitgave, exclusief als VVL-lid gratis te downloaden.

Oefeningen r-d:
 Na bovenstaande vooroefeningen volgen de oefeningen met p-d. De /r/ wordt afgeleid uit de /d/; de zachte uitgesproken /d/ suggereert een /r/ met één tongslag. Deze /d/ wordt voorgaan door een stemloze medeklinker, zodat de luchtstroom op de tongpunt gericht is.
 De /p/ is daarvoor vaak het meest geschikt. Eveneens kan /k/, /t/ of /b/ gebruikt worden.
 Om het eenvoudiger te maken wordt de stemloze medeklinker eerst duidelijk geschieden van de /d/ door een spjiv.

⚠ De tijd tussen de /p/ en /d/ zo kort mogelijk maken (eerst lang dan kort)

⚠ Waarom starten we met de /d/ om de tongpunt-r aan te brengen? /d/ heeft hetzelfde articulatiepunt als de tongpunt-r. Beide klanken zijn stemloos en hebben beiden orale luchtontspanning.

peda	pede	pede	kada	kade	kade
pede	pede	pede	kade	kade	kade
pedi	pedi	pedi	kedi	kedi	kedi
pedo	pedo	pedo	kedo	kedo	kedo
pedu	pedu	pedu	kedu	kedu	kedu
pedoe	pedoe	pedoe	kedoe	kedoe	kedoe
pedeu	pedeu	pedeu	kedeu	kedeu	kedeu
pedij	pedij	pedij	kedij	kedij	kedij
pedou	pedou	pedou	kedou	kedou	kedou
pedui	pedui	pedui	kedui	kedui	kedui

houden van motivatie en ook thuis oefenen door de vele beloningssystemen en spellen. Dit vinden we een grote meerwaarde daar dit voor r-training nodig is.

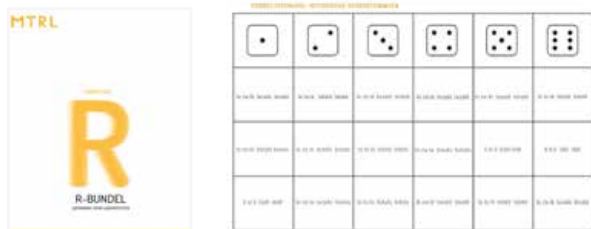
R-DOBBELSTENEN

22 euro (Logopedialeden: 20 euro) of in het R-bundel pakket: bundel en dobbelstenen 90 euro (Logopedialeden: 82,5 euro)
www.logopedia.be

TONGPUNT R: R-BUNDEL: WERKBOEK VOOR LOGOPEDISTEN

70 euro (Logopedialeden: 65 euro)
www.logopedia.be

te bestellen in de webshop na aanmaken van account

Deze R-BUNDEL is een uitgave van MTRL, van het team achter Logopedia.be, bestaande uit zes Vlaamse logopedisten en de webmaster/ grafisch ontwerper. Deze bundel van 303 pagina's is enkel digitaal in PDF-vorm verkrijgbaar. In vergelijking met de bovengenoemde bundel werd hij samengesteld om te gebruiken bij kinderen. Dit is mogelijk door de vele tekeningen en spelideeën. Het zijn eenvoudige lijntekeningen die voldoende goed herkenbaar zijn. Naast een duidelijke uitleg per onderdeel voor de logopedist, staat deze er in deze bundel ook in op maat van de patiënt. Zeer veel aandacht werd besteed aan het hoog

Deze R-dobbelstenen van MTRL zijn los van de bundel te gebruiken om r op een speelse manier te oefenen op woord- en zinsniveau en in spontane spraak. Ze zitten samen met een beknopte handleiding met spelsuggesties en woordenlijsten in een klein zakje opgeborgen. Op de negen kleine witte plasticen dobbelstenen worden woorden met r voorgesteld door de eenvoudige, zwarte lijntekeningen van de R-BUNDEL. Deze zijn per dobbelsteen gegroepeerd in 1-lettergrepige woorden met r initiaal, mediaal of finaal. Er zijn ook dobbelstenen met meerlettergrepige woorden, initiale cluster, finale cluster, 3-ledige cluster en woorden met twee r'en.

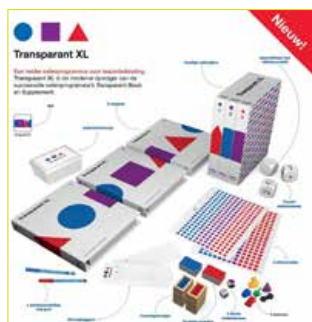
MATERIALEN GOED INZETBAAR BIJ DE BEHANDELING VAN SPRAAK, ECHTER VOOR ANDERE DOELSTELLINGEN BEDOELD

Volgende twee programma's die voornamelijk voor training van morfo-syntaxis bedoeld zijn, kunnen ook goed worden gebruikt bij spraakklanktraining op woord- of zinsniveau.

De vroegere Transparant is zeker nog goed bruikbaar. Een voordeel bij de nieuwe Transparant XL is het duidelijke overzicht van te oefenen zinsstructuren, net als het overzicht van thema's. Dit is handig om snel enkele werkblaadjes op te zoeken waarmee je een bepaald woord of spraakklank kan oefenen.

TRANSPARANT XL

295 euro www.baert.com

FUNCTIONEEL TRAININGSPROGRAMMA VOOR SYNTAXIS

131 euro (VVL- leden: 105,95 euro)

Bij het Functioneel trainingsprogramma voor syntaxis is het de bedoeling dat veel bladen van de knipvellenbundel verknijpt worden om hier spelletjes en handelingen mee uit te voeren. Zo is het ook goed bruikbaar voor spraakklanktraining. Daar dit programma in kleur is, kan men het ook op aangepaste wijze, bijvoorbeeld op woordniveau, gebruiken bij peuters en jonge kleuters.

TOP DIEREN

265 euro

www.logopediemateriaal.nl, www.k2-publisher.nl en www.baert.com

Top is eigenlijk bedoeld voor training van de verschillende taalaspecten. De twee ringmappen bevatten stevige bladen met gekleurde duidelijke tekeningen van dieren in verschillende situaties. Het thema dieren is een zeer motiverend thema en bevat zeer veel meerlettergrepige woorden, ideaal om deze te oefenen. Onder bijna iedere tekening staat het schriftbeeld wat een grote meerwaarde is bij training van de uitspraak van lange woorden.

Het is belangrijk om bij spraakklanktraining programma's af te wisselen met het gebruik van concreet en spel materiaal wat te koop is in speelgoedwinkels en magazijnen. Daar firma Baert ook spelmaterialen verkoopt voor spelhoeken van kleuterklassen, vindt men ook daar goed spel materiaal www.baert.com.

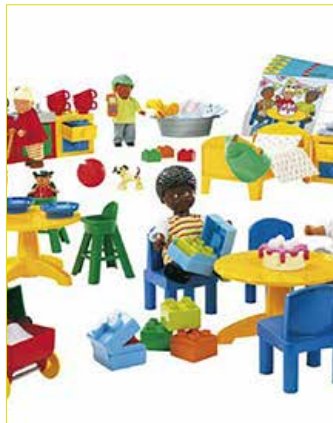
Wij kozen het volgende als topper uit daar het zeer degelijk spel materiaal is waarmee je spelenderwijs zeer veel functionele eerste woorden kan oefenen: mama, papa, moe, pop, mooi, toe, open, was, woef, aan, uit, eet, bed, bad, nog, kook, die, zit, stap, stoel, lig... Je kan het zeker ook gebruiken om het kind vrij te laten spelen en zo een spreekstaal op te nemen.

DUPLO DOLLS FAMILIESET

152 euro

www.baert.com

16 cm groot

Met volgende drie spelmaterialen kan men ook een aantal van bovengenoemde woorden uitlokken en oefenen.

LEGO – DUPLO WERELDFAMILIE 16 STUKS

54,45 euro

www.baert.com

FAMILIE – ALLES OVER MIJ

25,20 euro

www.baert.com en www.k2-publisher.nl

De zes figuurtjes (mama, papa, meisje, jongen, baby, poes) komen twee keer in zes verschillende kleuren voor. De in totaal 72 figuurtjes zijn van een fijn manipuleerbaar plastic gemaakt.

Het is zeer verrijkend om regelmatig een kijkje te nemen op volgende plaatsen waar veel ideeën en materialen o.a. rond spraakklanktraining worden uitgewisseld: Logopedia.be (inschrijving per jaar: 30 euro), Logopediemateriaal.be (gratis), Pinterest, Instagram, Facebook logopedisten dropbox, Facebook Logopedie Vlaanderen, ... Nog veel andere ideeën worden duidelijk weergegeven in het aan te raden boek met DVD:

DIJKSTRA-BUITENDIJK W.A.M. EN L. VAN DEN ENGEL-HOEK. ARTICULATIE: EEN BEKNOPT THEORETISCH EN PRAKTISCH OVERZICHT VOOR DE LOGOPEDISCHE BEHANDELING VAN KINDEREN MET PROBLEMEN IN DE SPRAAKVERSTAANBAARHEID.

42,50 euro

www.logopediemateriaal.nl en www.k2-publisher.nl

Correspondentieadres

ingridherreman@skynet.be